

Rakennusvalvonta / Sysmän kunta

Viite: Lausuntopyyntö 7.4.2025

Asia: Purkamislupahakemus 781-420-4-98, Toivolantie 6

Kyseiseen kiinteistöön on haettu purkamislupaa, joka koskee Toivolan vanhainkotirakennusta.

Lahden museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa lupahakemukseen lausuntonaan seuraavaa:

Arkeologinen kulttuuriperintö

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museolla ei ole hakemukseen huomautettavaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Arkkitehti Elsi Laisaaren suunnittelema, 1951 valmistunut vanhainkoti sijaitsee paikalla, jossa on aiemmin sijainnut 1950 purettu vaivaistalo. Vanhainkodin laajennusosa on valmistunut 1986. Sysmän taajama-alueen kulttuuriympäristöselvityksen (Anna-Liisa Nisu 2016) mukaan kohteen arvot perustuvat vanhustenhoidon jatkumoon, joka alkoi samalla paikalla entisessä Ala-Lopperin tilakeskuksessa. Lisäksi rakennus edustaa 1950-luvun alun harmonista paikkaan soveltuvaa arkkitehtuuria ja on ulkoisilta osiltaan säilynyt rakentamisajankohtansa asussa.

Toivolan vanhainkodilla on yleiskaavassa (Sysmän taajaman osayleiskaavan muutos ja laajennus 2020) merkintä sk. Kaavamääräyksen mukaan kyseessä on *kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde/alue. Alueelle tai kohteeseen kohdistuvat toimenpiteet tulee suunnitella siten, että kulttuurihistoriallisia tai maisemallisia arvoja ei heikennetä.* Toivolan vanhainkoti sijaitsee alueella, jolla on asemakaavamuutos vireillä. Museo on antanut lausunnot kaavamuutoksen OAS- ja valmisteluvaiheisiin. Lausunnoissa on tähdennetty yleiskaavan ohjaavuutta asemakaavan suojelumerkinnän antamisessa nyt puheena olevalle rakennukselle.

Paikalle on tehty katselmus 31.10.2024. Museo on kirjoittamassaan muistiossa ehdottanut, että rakennuksen alkuperäinen osa säilytetään. Myöhemmin rakennettu lisäosa tekee kokonaisuudesta raskaan, mikä ei ole perinteisen kirkonkylän ilmeen mukainen. Rakennuksen kehittäminen käyttökelpoiseksi sallii muutoksia myös julkisivuissa (esimerkiksi ikkunat).

Kunnan rakennusvalvonta on toimittanut 28.4.2025 museolle asemapiirroksen, jonka mukaan vuonna 1986 toteutettu lisäosa purettaisiin alkuperäisen rakennuksen säilyessä. Museo ei vastusta laajennusosan purkamista, mutta alkuperäinen osa tulee säilyttää.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala
korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
rakennustutkija	Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus